

این مقاله به سفارش موسسه دموکراسی و توسعه افغانستان و آزادی: انستیتوت جامعه مدنی تهیه گردیده است

بررسی وضعیت کارمندان سابق در حاکمیت طالبان بعد از سال ۲۰۲۱

نگارنده: افرشته رحیمی

چکیده

در تحقیق حاضر، به تحلیل بررسی وضعیت کارمندان سابق در حاکمیت طالبان بعد از سال ۲۰۲۱ در افغانستان با استفاده از داده های گردآوری شده از کتب، ژورنالهای معتبر ملی و بین المللی و گزارشات رسانه ای توسط روش مختلط (کمی و کیفی) تحقیق پرداخته و مورد آزمون تجربی قرار گرفته است. یافته های تحقیق بیانگر این است که، از اثر برخورد نامناسب و افسرده گی شدید ۷۳ درصد تا ۸۳ درصد از آن طبقه زنان بوده که زیر حکومت طالبان در دواير مختلف کار می کرد و ۲۷ درصد دیگر مربوط آن عده از زنانی بود که از جنایات طالبانی به دور بودند. همچنین وضعیت معیشتی سیاسون دولت سابق، فعالان جامعه مدنی، خبرنگاران، کارمندان و افسران قوای مسلح، خانم ها، قضات و سارنوالان از یک حالت مناسبی برخوردار نبوده به همین دلیل اکثریت از آنان یا وظایف خویش را ترک نموده و یا هم در زیر نظارت طالبان قرار داشته است. در نتیجه یافته های تحقیق حاضر به دولت کنونی به عنوان یک راه حل پیشنهاد می نماید که با رعایت حقوق همه شهروندان افغانستان به شمول کارکنان حکومت سابق و در روشنی کنوانسیون ها، میثاق ها و قوانین بین الملل توجه نماید تا مشکلات موجود حل گردد.

واژه های کلیدی: کارمند، حکومت، طالبان، سیاسون

Abstract: In the present study, the analysis and examination of the former employees' situation under Taliban rule after 2021 in Afghanistan has been conducted using data collected from reliable national and international sources, including books, reputable journals, and media reports. A mixed research method (quantitative and qualitative) has been employed, and empirical testing has been performed. The research findings indicate that the inappropriate treatment and unemployment have led to severe depression in 73% to 83% of women who experienced the Taliban era, while 27% of women who were not directly affected by Taliban atrocities also experienced significant challenges. Moreover, the living conditions of political figures, civil society activists, journalists, employees, armed forces personnel, women, judges, and officials have not been favorable, leading many of them to abandon their duties or remain under Taliban surveillance. Consequently, the present research findings suggest the current government consider itself as a solution by respecting the rights of all Afghan citizens, including former government employees, in accordance with international conventions, treaties, and laws, in order to address the existing problems effectively.

Keywords: Labor, Government, Taliban, Politicians.

در سال‌های اخیر، افغانستان شاهد تغییرات فراوانی در سیاست‌ها و رهبری‌های سیاسی بوده است. یکی از این تغییرات، پیروزی طالبان و بازگشت آنها به قدرت، تغییرات عمده‌ای در ساختار دولت و نظام کاری ایجاد شد. این تغییرات تأثیراتی گسترده بر وضعیت کارمندان دولتی داشته است. بعد از حاکمیت طالبان، کارمندان دولت جمهوری اسلامی افغانستان با تحولاتی روبرو شدند. بسیاری از کارمندان، به خصوص در بخش‌هایی که مرتبط با امور غیرعسکری و نظامی بودند، مواجه با تهدیدات امنیتی شدند. برخی از کارمندان مجبور شدند به خاطر نگرانی‌های امنیتی و خطرات احتمالی، کار و محل شغل خود را ترک یا از کشور فرار کنند.

طالبان نیز سیاست‌های خود را در قبال کارکنان دولتی اعمال کردند. آنها تلاش کردند تا افرادی که در دولت جمهوری اسلامی فعالیت می‌کردند را مورد ارزیابی قرار دهند. برخی از کارمندانی که قابلیت‌های مورد نیاز طالبان را داشتند و قابلیت همکاری با آنها را نشان می‌دادند، توانستند در نقش‌های خدماتی و اداری باقی بمانند. اما برخی از کارمندان با نگرانی‌های مربوط به آینده شغلی و امنیت شخصی، تصمیم به ترک خدمت در دولت گرفتند. دویچه محمد خالد حنفی، سرپرست وزارت امر به معروف و نهی از منکر طالبان اخیراً در یک سخنرانی حامد کرزی رئیس جمهور اسبق، داکتر عبدالله عبدالله رئیس شورای عالی مصالحه ملی حکومت قبلی و فضل هادی مسلمیار رئیس مشرانو جرگه پیشین را «جنایت کاران بزرگ» خواند و گفت که با آن هم این چهره‌های حکومت‌های قبلی عفو شده و از آنها محافظت می‌شود که این گفته‌ها خود در باره وضعیت زندگی آنان سوالات متعددی مطرح کرده است (سیرت، ۱۴۰۱). موضوع تحقیق حاضر به بررسی وضعیت کارمندان حکومت سابق در دوران حکومت طالبان و وضعیت شغلی آنان اختصاص دارد. این تحقیق بر آن است تا نقش و تأثیر حکومت طالبان در زندگی حرفه‌ای و اجتماعی کارمندان دولتی را بررسی نموده و تغییراتی که در وضعیت شغلی آنان ایجاد شده است را مورد بررسی و تحلیل قرار دهد. این تحقیق به منظور بررسی وضعیت کارمندان حکومت اشرف غنی در دوران حکومت طالبان و تغییراتی که در شرایط کاری آنان رخ داده است، می‌باشد و تلاش دارد تا به تحلیل و تفسیر تأثیر حکومت طالبان بر وضعیت شغلی کارمندان دولتی، شناسایی چالش‌ها و مشکلاتی که کارمندان حکومتی در این دوران با آنها روبرو شده‌اند بپردازد.

با توجه به اهمیت این موضوع و تأثیر آن بر زندگی کارمندان دولتی و همچنین بر کشور افغانستان به طور کلی، این تحقیق قصد دارد تا با بررسی عمیق و جامع وضعیت کارمندان حکومت اشرف غنی در دوران حکومت طالبان، به فهم بهتری از این مسئله برسد و راهکارهایی برای بهبود وضعیت شغلی آنان ارائه دهد.

تحقیق حاضر از روش تحقیق مختلط (کمی و کیفی) استفاده می‌کند و از روش‌های جمع‌آوری داده‌های کیفی مانند مصاحبه‌ها و پرسشنامه‌ها بهره می‌برد. همچنین، از منابع اولیه و ثانویه و داده‌های موجود در مقالات علمی، گزارشات دولتی و سایر منابع معتبر بهره‌برداری خواهد شد این تحقیق به همکاری مؤسسه دموکراسی و توسعه افغانستان و انستیتوت دیجیتالی جامعه مدنی - آزادی تهیه و تدوین می‌گردد که، در این تحقیق مباحث در سه بخش تنظیم شده است که، بخش اول آن مرتبط با پیشینه تحقیق؛ بخش دوم آن مرتبط به تحلیل و تجزیه داده‌های تحقیق و بخش سوم مرتبط به نتیجه‌گیری و سفارشات می‌باشد.

پیشینه تحقیق

به نقل از سیرت (۱۴۰۱) سرپرست وزارت امر به معروف و نهی از منکر طالبان، محمد خالد حنفی، در سخنرانی اخیراً شخصیت‌های برجسته حکومت قبلی افغانستان را "جنایتکاران بزرگ" خوانده و اظهاراتی مبنی بر عفو و حفاظت از آن‌ها داشت. این اظهارات شبهه‌هایی درباره رفتار طالبان نسبت به مقام‌های حکومت پیشین و وضعیت زندگی آن‌ها ایجاد کرده است. شخصیت‌های سابق محدودیت‌های بیشتری در زمینه سفرهای خارجی، ملاحظه و نظارت بر خانه‌هایشان و وضعیت اقتصادی تجربه کرده‌اند. هرچند دیدارهای مردمی آن‌ها کاهش یافته و منابع نزدیک به آن‌ها اعلام کرده‌اند که این شخصیت‌ها در محدودیت‌های بیشتری قرار گرفته‌اند. طالبان ادعا کرده‌اند که مقام‌های پیشین عفو شده و می‌توانند به وطن خود بازگردند، اما با توجه به شرایط کنونی، به نظر نمی‌رسد این شخصیت‌ها به افغانستان بازگردند. سیاستمداران و شخصیت‌های سیاسی دیگری نیز از محدودیت‌های سفر، مالی و اجتماعی رنج می‌برند و در تلاش برای خروج از افغانستان هستند. نتایج نشان داده که نوع ساختار سازمانی تواناساز، پیش‌بینی‌کننده رفتارهای سیاسی نیست و متغیر منابع قدرت در این رابطه، سهم واسطه‌گری ندارد؛ ولی در ساختار بازدارنده، منابع قدرت در رابطه نوع ساختار سازمانی بازدارنده با رفتارهای سیاسی، سهم واسطه‌گری نسبی دارد که این نیز یک نوع ارتباط رفتارهای سیاسی با کارمندان دولتی است (ترک زاده، ایزدی، & مزگی نژاد، ۱۳۹۹). از زمان بازگشت طالبان به قدرت، ورزشکاران زن در هیچ مسابقه‌ای در داخل کشور شرکت نکرده‌اند و ممنوعیت اعلام نشده ورزش اعمال شده است. در ۸ سپتامبر ۲۰۲۱، احمدالله وثیق، معاون وزیر وقت اطلاعات و فرهنگ، گفت ورزش زنان یک فعالیت «نامناسب و غیر ضروری» است، چراکه ممکن است چهره و بدن بازیکنان پوشیده نباشد، که در شرع مجاز نیست. او گفت که زنان زمانی مجاز به ورزش خواهند بود که «محیط امن» فراهم شود، اما پس از ۱۷ ماه بعد همچنان از شرکت در مسابقات داخلی و خارجی منع شده‌اند. در دسامبر ۲۰۲۲، کمیته بین‌المللی المپیک به افغانستان هشدار داد در صورت عدم اجازه ورزشکاران زن، روابط خود را با افغانستان

قطع خواهد کرد و کریکت استرالیا مسابقات یک روزه با تیم کریکت افغانستان را به همین دلیل لغو کرد (فارسی، ۱۴۰۱).

وضعیت کارمندان دولتی تحت حکومت طالبان همچنین در تعیین میزان حقوق و دستمزد آنها تحت تأثیر قرار گرفت. طالبان سیاست‌های خاصی را در قبال حقوق و مزایای کارمندان اجرا کردند. برخی از کارمندان ممکن است با کاهش دریافت حقوق یا نقصان در مزایا روبرو شد. همچنین، تغییرات در سیاست‌های دولتی و مالی نیز می‌تواند بر وضعیت اقتصادی کارمندان تأثیر بگذارد. در مجموع، وضعیت کارمندان دولت جمهوری اسلامی افغانستان در زیر چتر حکومت طالبان تحت تأثیر قرار گرفت که، این تغییرات در ساختار دولت، تهدیدات امنیتی، تغییر در سیاست‌های استخدامی و حقوقی، و عوامل دیگر تأثیرگذار بر وضعیت شغلی و اقتصادی کارمندان بوده‌اند. به نقل از (محمدی، نعمتی، & نعمتی، ۱۳۹۹) اعتماد سیاسی بر تغییرات سیاست‌های سازمانی اثر مستقیم دارد و اثر غیرمستقیمی با نقش واسطه‌ای ادراکات سیاسی کارکنان سازمان‌های دولتی بر تغییرات سیاست‌های سازمانی دارد.

به نقل از بی بی سی فارسی در سال ۱۴۰۱ تاریخ ۹ حوت مصادف با ۲۳ جون سال ۲۰۲۳، در مدت یک ماه پس از روی کار آمدن طالبان، به کارمندان زن در نهادهای دولتی توصیه شد که در خانه بمانند. در ۱۹ سپتامبر ۲۰۲۱، به کارمندان زن شهرداری کابل گفته شد تنها آنهایی که کارشان توسط همکاران مردشان قابل انجام نباشد اجازه ادامه کار دارند. در سراسر افغانستان، اکثر کارگران زن دولتی عملاً از مشاغلی که قبلاً انجام می‌دادند کنار گذاشته شده‌اند. امروزه کارمندان زن تقریباً در تمامی مؤسسات و وزارتخانه‌ها در خانه می‌مانند و فقط ماهی یک بار برای دریافت حقوق خود به اداره مراجعه می‌کنند. کارمندان زن دولتی افغانستان در ژوئن ۲۰۲۲ از طالبان خواستند که به آنها اجازه کار بدهند و به جای آنها مردان را استخدام نکنند. یک ماه بعد، به کارمندان زن وزارت مالیه نیز گفته شد که مردی از اعضای خانواده را برای کار به جای خود بفرستند، و خود در خانه بمانند (اگرچه طالبان این موضوع را رد کرد). علاوه بر کارمندان دولت، افسران زن در ارتش و پولیس، محاکم و قضات نیز کار خود را از دست دادند و مجبور به ماندن در خانه یا ترک کشور شدند.

زنانی که در صفوف نیروهای امنیتی حکومت پیشین افغانستان فعالیت می‌کردند، در ترس و بیکاری زندگی می‌کنند. یک پلیس زن پیشین به نام شهنامه، که در ولایت بامیان خدمت می‌کرد، اکنون به وضعیت بدی درآمده است. او و خانواده‌اش به دلیل توقف کارها و مشکلات اقتصادی روز به روز به سختی زندگی می‌کنند. شهنامه می‌گوید که تحت تهدید و تحقیر قرار گرفته است و حتی شوهرش توسط نیروهای طالبان زندانی شده است. زنان دیگری نیز در قوماندانی امنیه ولایت بامیان فعالیت می‌کردند و حالا بیکار شده و در معرض خشونت و آزار قرار

دارند. هرچند مسئولان طالبان ادعا می‌کنند که این گزارش‌ها کاذب هستند، اما گزارش‌های معتبر ملل متحد نشان می‌دهد که نیروهای امنیتی پیشین توسط طالبان مورد قتل و آزار و اذیت قرار گرفته‌اند (اکرمی، ۱۴۰۰). پس از امضای توافق‌نامه بین آمریکا و طالبان، بیم و امیدها درباره سرنوشت آینده افغانستان در سطوح مختلف داخلی، منطقه‌ای و بین‌المللی مشاهده می‌شود. برخی حملات طالبان در طول بیش از سه ماهی که از امضای توافق‌نامه این گروه با آمریکا می‌گذرد، این بیم را به وجود آورده است که طالبان تا چه اندازه تغییر کرده است؟! برخی اظهارات شرکت‌کنندگان در دو دور مذاکرات بین‌افغانی در مسکو و دوحه حکایت از آن دارد که طالبان همچنان به نوعی احیای امارت اسلامی امیدوار است. موضوعات اساسی دیگر که اذهان زیادی را به خود مشغول داشته، سرنوشت نظام سیاسی افغانستان و رابطه طالبان با دیگر گروه‌های شبه‌نظامی و تروریستی است. ایران شرقی این بیم و امیدها را در گفت‌وگو با جعفر مهدوی، دکترای جامعه‌شناسی سیاسی از دانشگاه تهران و موسس دانشگاه غرjestان افغانستان مورد بررسی قرار داده است. مهدوی پیش از انتخابات پارلمانی ۱۳۹۷، نماینده مردم کابل در مجلس نمایندگان و همچنین دبیرکل کنونی حزب ملت افغانستان می‌باشد. جامعه‌شناسی سیاسی طالبان، رساله دوره کارشناسی ارشد وی است که در سال ۱۳۹۵ منتشر شده و بیان‌گر شناخت وی در مورد ماهیت رویکردهای طالبان است. وی همچنین یکی از شرکت‌کنندگان نشست بین‌افغانی در دوحه بوده است. وی بیان داشت که طالبان تغییری نکرده است و تعامل وی با کارکنان ارتش و سایر کارمندان دیگر ممکن در آینده قابل پذیرش نباشد (مهدوی، ۱۳۹۹).

تحلیل داده‌ها و یافته‌های تحقیق

بازگشت حکومت اشرف غنی به افغانستان واقعیتی بود که در این کشور و در سطح بین‌المللی توجه فراوانی به خود جلب کرد. در این دوران، توقعاتی برای بهبود شرایط کارمندان حکومتی و ارتش ایجاد شد. اما در عین حال، حاکمیت طالبان بازگشته و نقش آن در وضعیت کارمندان حکومتی و ارتش را ایجاد کرد. بنابراین، بررسی وضعیت کارمندان حکومت اشرف غنی و ارتش آن در زیر حکومت طالبان بسیار حائز اهمیت است.

اهمیت این موضوع از جهات گوناگونی قابل توجه است. اولاً، کارمندان حکومتی و قوای مسلح افغانستان، به عنوان نیروهای کلیدی در سازمانهای اداری و امنیتی کشور، نقش بسیار مهمی را ایفا می‌کنند. وضعیت آنان به طور مستقیم تأثیری بر عملکرد دولت و نظم عمومی دارد. بنابراین، بررسی وضعیت کارمندان حکومتی و ارتش در این دوران می‌تواند به درک بهتری از وضعیت کلی کشور کمک کند.

ثانیاً، وضعیت کارمندان حکومتی و ارتش در زیر حکومت طالبان اثرات مستقیم بر زندگی آنان داشته است. در دوران طالبان، بسیاری از کارمندان حکومتی مواجه با محدودیت‌ها، تهدیدات امنیتی و ناپایداری شغلی هستند. از سوی دیگر، نیروهای ارتش نیز با تغییر در دستگاه فرماندهی و کنترل، تحمل تغییرات ساختاری و تهدیدات امنیتی جدید روبرو شدند. بررسی این وضعیت‌ها می‌تواند به شناسایی چالش‌ها و مشکلات کارمندان حکومتی و ارتش در زیر حکومت طالبان کمک کند.

ثالثاً، این بررسی می‌تواند به شناخت دقیق‌تر از نقش حکومت اشرف غنی در حفظ و حمایت از کارمندان حکومتی و ارتش بپردازد. آیا حکومت قبلی برای محافظت از کارمندان و تضمین شرایط شغلی مناسب برنامه‌ریزی کرده بود؟ آیا تصمیمات سیاسی و نظامی حکومت طالبان تأثیری بر این نیروها داشته است؟ بررسی این موضوعات می‌تواند به ارزیابی واقعی نقش حکومت در محافظت از کارمندان حکومتی و ارتش در شرایط سخت تحت حکومت طالبان کمک کند. در نتیجه، بررسی وضعیت کارمندان حکومت اشرف غنی و ارتش آن در زیر حکومت طالبان یک مسئله حائز اهمیت است. جهت ارائه پاسخ به سوالات فوق و موضوعات مطرح شده در این تحقیق دریافت شد که، در دوران حکومت طالبان، وضعیت کارکنان طبقه زنان و خانم‌ها تحت فشار قرار گرفته و با محدودیت‌های بسیاری در زندگی حرفه‌ای خود مواجه شدند. تصمیمات طالبان در قوانین اجتماعی و شرعی، محدودیت‌هایی برای حضور و فعالیت زنان در محیط کار ایجاد کرد. زنان مجبور شدند با محدودیت‌هایی مانند ممنوعیت از تحصیل و کار، عدم اجازه به رفت و آمد بدون همراه مردان و عدم توانایی در شغل‌هایی که به آنها پیشنهاد می‌شد، روبرو شدند. در حالیکه در دولت جمهوری اسلامی افغانستان، تا حدی تلاش برای ارتقاء حقوق و تساوی زنان در جامعه وجود داشت. با این حال، بازگشت طالبان در پیروی از نظرات و سیاست‌های خود، منجر به تحولاتی در زندگی حرفه‌ای زنان شد. افزایش محدودیت‌ها و تهدیدات امنیتی منجر به کاهش آزادی‌های زنان در محیط کار شد. زنان مجبور شدند برخی از حقوق و امکانات حاصل از پیشرفت‌های دوران پس از طالبان را از دست بدهند و به شرایطی نامطلوب بازگردند.

در حکومت اشرف غنی، تعداد دقیق ارتش در دسترس نیست، اما به طور کلی، قبل از تصرف طالبان، نیروهای مسلح افغانستان حدود ۳۰۰ هزار نفر بودند. این شامل نیروهای زمینی، هوایی و نیروی پولیس بود. اما بعد از تصرف طالبان در سال ۲۰۲۱، بسیاری از نیروهای افغانستان امکانات خود را رها کرده و تلاش کردند تا به خارج از کشور فرار کنند.

در دوران جمهوریت در افغانستان، حقوق و معاشات کارمندان استخدام شده از طریق کمیسیون مستقل خدمات ملکی در گرو عوامل مختلفی مانند سطح شغلی، سابقه کار، رتبه، و شرایط محل کار بوده است. در دوران جمهوریت

کارمندانی که از طریق این کمیسیون استخدام می شدند با در نظر داشت بست، درجه تحصیلی و تجربه کاری تا (۲۰۰۰۰۰) دو صد هزار افغانی معاش و امتیازات داشت ولی بعد از تشکیل حکومت طالبان کسانی که از آن طریق استخدام شده بود اولاً این که اکثریت آنان وظایف خویش را از دست دادند و ثانیاً اگر وظایف هم داشته باشد بسیار با معاش ناچیز که ممکن است الی ده هزار افغانی باشد وظیفه خویش را پیش می برند و در حکومت فعلی به این افراد امتیازات و معاشات دوران جمهوریت پرداخته نمی شود. کارمندانی که از طریق کمیسیون مستقل خدمات ملکی در دوران جمهوریت استخدام شده بود با در نظر داشت داده های شریک شده وزارت کار و امور اجتماعی در حدود (۴۰۰) چهار صد هزار تن بوده که اکثریت آنان افراد مسلکی، باتجربه و دارای درجه بلند تحصیلی بوده است ولی بعد از تحول در سطح نظام در این خصوص آمار دقیق وجود ندارد و به گونه تدریجی نظام جدید این افراد را از وظایف خوش برکنار و به عوض آنان افراد وابسته به نظام جدید را به کار گماشته اند.

با توجه به شرایط ناهموار پس از تصرف طالبان، تعداد دقیقی از ارتش که در حکومت طالبان کار می کنند یا به خارج فرار کرده اند مشخص نیست. برخی نیروهای ارتش ادامه خدمت داده اند و در تشکیلات نظامی طالبان فعالیت می کنند. اما از دیدگاه وضعیت و برخورد طالبان راضی نیست. در عین حال، تعداد زیادی از افراد نیروهای مسلح افغانستان، به خصوص کسانی که از طالبان نگرانی داشتند، تلاش کردند تا به کشورهای دیگر فرار کنند. چندین هزار نفر از افراد نیروهای مسلح افغانستان به هنگام تصرف طالبان به خارج از کشور پناه بردند و به عنوان پناهجو در کشورهای همسایه یا کشورهای دیگر درخواست پناهندگی دادند.

میزان فرار نیروهای نظامی در این شرایط پیچیده و وابسته به متغیرهای مختلفی از جمله اعتقادات شخصی، شرایط امنیتی و نگرانی های خانوادگی است. بنابراین، نمی توان به طور دقیق تعداد افرادی که به خارج فرار کردند را تعیین کرد. پروسیجر استخدام کاری در حکومت طالبان میان افرادی که وابسته با طالبان است و افرادی که با آنان تعلق ندارد کاملاً متفاوت است. در عینی ضمن به گفته از آلمان دویچه در حکومت طالبان جز افراد خودشان به دیگر افغان ها جای وجود ندارد. همچنین از سرنوشت پرداخت متقاعدین هیچ خبری نیست و نه هم در مورد کسی اطلاع دارد. به نقل از بی بی سی متقاعدین در شرایط سختی زندگی خود پیش می برند و در خصوص حقوق تقاعد آنان با در نظر داشت مراجعه پیهم اصلا خبری نیست. کارمندان طبقه زنان در حکومت طالبان جز سکتور صحت به نقل از وی او ای اصلا وجود ندارد.

به نقل از دویچه-آلمان (۲۰۲۲) وضعیت وکیل ها و سیاستمداران دولت پیشین جمهوری اسلامی افغانستان تحت حکومت طالبان به طور کلی نامشخص است و بستگی به شرایط و عوامل مختلف دارد. پس از سقوط حکومت پیشین، بسیاری از وکلای پارلمان و سیاستمداران دولت پیشین افغانستان از کشور فرار کردند یا در مقابل حکومت

جدید اقدام به مخالفت نمودند. طالبان در آغاز حکومت خود در سال ۲۰۲۱، یکی از اولویت‌های خود را به تضمین امنیت افراد مخالف خود اعلام کرد. اما، گزارش‌های معتبر از تجاوزها و خشونت‌هایی در برابر برخی از سیاستمداران و وکلا افغانستان تحت حکومت طالبان نشان می‌دهد. برخی از این فعالان سیاسی و حقوقی به شکل مخفیانه زندگی می‌کنند و از تهدیدها و تعقیب‌های حکومت جدید می‌ترسند. برخی دیگر نیز تحت فشار و تهدید از سوی طالبان قرار گرفته‌اند تا با آنها همکاری کنند یا از فعالیت سیاسی خود دست بکشند.

به طور کلی، تأثیر وضعیت وکیل‌ها و سیاستمداران دولت پیشین در زیر چتر حکومت طالبان بستگی به جنبش و فعالیت‌های آن‌ها دارد. در این مرحله، نمی‌توان به صورت قطعی و کامل درباره وضعیت آن‌ها در حکومت جدید اظهارنظر کرد و برای درک کامل تأثیرات، نیاز به بررسی بیشتر و اطلاعات دقیق‌تر وجود دارد.

به نقل از سی‌ان‌ان سال ۲۰۲۲ وضعیت زندگی داکتر عبدالله عبدالله، حامد کرزی و سایر فعالین جامعه مدنی زیر حکومت طالبان متنوع است و بستگی به شرایط و عوامل مختلف دارد. این شخصیت‌ها از جمله سیاستمداران برجسته و رهبران گروه‌های سیاسی در دوران قبل از حکومت طالبان بوده‌اند و در زمانی که طالبان به قدرت رسید، برخی از آن‌ها به خارج از کشور فرار کردند و برخی دیگر تصمیم گرفتند در داخل افغانستان بمانند و همکاری با حکومت جدید را در نظر بگیرند. با این حال، در مورد تمام این فعالین و شخصیت‌ها اطلاعات دقیق و جزئی موجود نیست. بعضی از آن‌ها ممکن است تحت فشار و تهدید قرار گرفته باشند و برخی دیگر ممکن است به عنوان یک شخص عادی زندگی خود را در کشور ادامه دهند. اما نمی‌توان به صورت قطعی در مورد وضعیت زندگی و فعالیت‌های آن‌ها تحت حکومت طالبان صحبت کرد، مگر اینکه اطلاعات جدیدی در این زمینه وجود داشته باشد.

همانطور که قبلاً اشاره کردم، وضعیت فعالان سیاسی و جامعه مدنی در زیر چتر حکومت طالبان در حال تغییر است و بستگی به عوامل مختلفی از جمله سابقه فعالیت، نقش و جایگاه آن‌ها در دوران قبل و همکاری یا عدم همکاری آن‌ها با حکومت جدید، وضعیت زندگی و فعالیت‌هایشان را تحت تأثیر قرار می‌دهد.

حاکمیت طالبان در افغانستان پس از شکست گروه‌های جهادی، باعث تحجرگرایی دینی و ستم‌های بزرگی علیه ملت افغانستان، به‌ویژه زنان، شده است. طالبان با تحت تأثیر فرهنگ سنتی، قوانین سختگیرانه و زن‌ستیزانه‌ای را علیه زنان اجرا کرده‌اند. این قوانین بیشتر از آداب و رسوم خرافی و ساختار اجتماعی به جای آموزه‌های اسلامی نشأت می‌گیرند.

طالبان مانع تحصیل زنان شده‌اند و مدارس دخترانه را بسته و شلاق و زندان را به عنوان مجازات برای سرپیچی از این دستورات استفاده می‌کنند. آنها همچنین از حضور زنان در فضای عمومی، اشتغال زنان و خدمات بهداشتی و درمانی زنان جلوگیری می‌کنند. زنان نیز مجبورند اسنادی که محرمیت زن و مرد را ثابت کند، همراه خود داشته باشند. این محدودیت‌ها و ستم‌های طالبان باعث رنج و آسیب‌های جسمی و روانی برای زنان می‌شود. فشارهای روحی و روانی که در دوره طالبان بر زنان وارد شد، بسیار هولناک و غیرقابل‌باور بود. در یک مطالعه علمی بر زنان افغانستان که فشارهای زمان طالبان را تجربه کرده بودند با زنانی که چنین تجربیاتی نداشتند، از نظر میزان سلامت روانی مقایسه شدند و نتایج آن نشان‌دهنده افسرده‌گی شدید ۷۳ درصد تا ۸۳ درصد از آن طبقه زنانی بود که دوره طالبان را سپری کرده بودند و ۲۷ درصد دیگر مربوط آن‌عده از زنانی بود که از جنایات طالبانی به دور بودند (انوری، ۱۴۰۲).

نتیجه‌گیری و سفارشات تحقیق

تحقیق حاضر جهت بررسی وضعیت کارمندان حکومت سابق در دوران حکومت طالبان بعد از سال ۲۰۲۱ انجام یافته است. در این تحقیق دریافت شد که، سرپرست وزارت امر به معروف و نهی از منکر طالبان، محمد خالد حنفی، شخصیت‌های برجسته حکومت قبلی افغانستان را "جنایتکاران بزرگ" خوانده و اظهاراتی درباره عفو و حفاظت از آن‌ها داشته است. این اظهارات باعث شبهه‌ها و سؤالاتی درباره رفتار طالبان نسبت به مقام‌های حکومت پیشین و وضعیت زندگی آن‌ها شده است. شخصیت‌های سابق محدودیت‌های بیشتری در زمینه سفرهای خارجی، ملاحظه و نظارت بر خانه‌هایشان و وضعیت اقتصادی تجربه کرده‌اند. اگرچه دیدارهای مردمی آن‌ها کاهش یافته و منابع نزدیک به آن‌ها اعلام کرده‌اند که این شخصیت‌ها در محدودیت‌های بیشتری قرار گرفته‌اند. طالبان ادعا کرده‌اند که مقام‌های پیشین عفو شده و می‌توانند به وطن خود بازگردند، اما با توجه به شرایط کنونی، به نظر نمی‌رسد این شخصیت‌ها به افغانستان بازگردند. برخی سیاستمداران و شخصیت‌های سیاسی دیگر نیز در تلاش برای خروج از افغانستان هستند و محدودیت‌های سفر، مالی و اجتماعی را تجربه می‌کنند. در زمینه ورزش زنان، پس از بازگشت طالبان به قدرت، ورزشکاران زن در هیچ مسابقه‌ای در داخل کشور شرکت نکرده‌اند و ممنوعیت اعلام شده است. در یکی از سخنرانی‌ها، احمدالله وثیق، معاون وزیر اطلاعات و فرهنگ افغانستان، ورزش زنان را یک فعالیت نامشروع دانست. بازگشت حکومت اشرف غنی به افغانستان واقعیتی بود که توجه فراوانی را به خود جلب کرد. توقعاتی برای بهبود شرایط کارمندان حکومتی و ارتش ایجاد شد. اما حاکمیت طالبان بازگشته و نقش آن در وضعیت کارمندان حکومتی و ارتش را ایجاد کرد. بررسی وضعیت کارمندان حکومت اشرف غنی و ارتش آن

در زیر حکومت طالبان بسیار حائز اهمیت است. اهمیت این موضوع از جهات مختلف است. کارمندان حکومتی و ارتش نقش مهمی در سامانه‌های اداری و امنیتی کشور دارند. وضعیت آنان بر عملکرد دولت و نظم عمومی تأثیر دارد. وضعیت کارمندان حکومتی و ارتش در زیر حکومت طالبان به طور مستقیم بر زندگی آنان تأثیر داشته است و با چالش‌ها و مشکلات روبرو شدند. بررسی این وضعیت‌ها می‌تواند به شناخت دقیق‌تر از نقش حکومت اشرف غنی در محافظت از کارمندان حکومتی و ارتش بپردازد. وضعیت وکیل‌ها و سیاستمداران دولت پیشین نیز در زیر حکومت طالبان متنوع است و بستگی به عوامل مختلف دارد. اطلاعات دقیق و جزئی در این زمینه موجود نیست و وضعیت آنان در حکومت جدید باید بررسی شود. همچنین، وضعیت فعالان سیاسی و جامعه مدنی در زیر حکومت طالبان تحت تأثیر عوامل مختلف قرار می‌گیرد و نمی‌توان قطعی درباره وضعیت آن‌ها صحبت کرد. در نهایت یافته‌های تحقیق دریافتند که، وضعیت کارمندان دولت سابق زیر چتر حکومت طالبان از یک حالت نامطلوب برخوردار بوده است. پس از یافته‌های و تحلیل‌های همه جانبه به عنوان آخرین راه حل به دولت کنونی (طالبان) پیشنهاد می‌گردد که جهت حل مشکلات کنونی اقتصادی، سیاسی، اجتماعی به رعایت مساوات جندر، تخصص، و کارمندان حکومت قبلی و به مصونیت شغلی آنان توجه جدی نماید.

منابع و ماخذ

- ✓ اکرمی، ا. (۱۴۰۰). پولیس‌های زن حکومت پیشین: زندگی در سایه ترس و فقر. کابل: مؤسسه حقوق زنان افغانستان.
- ✓ انوری، ف. د. (۱۴۰۲). نیم‌نگاهی بر وضعیت زنان در دوره طالبان. کابل: سلام و طندار فارسی.
- ✓ ترک زاده، ج.، ایزدی، ف.، & مزگی نژاد، س. (۱۳۹۹). شیوع رفتارهای سیاسی در انواع ساختارهای سازمانی با واسطه‌گری منابع قدرت: مطالعه آموزش و پرورش استان فارس. پژوهش‌های راهبردی مسایل اجتماعی ایران.
- ✓ سیرت، ح. (۱۴۰۱). آیا کرزی و عبدالله در کابل زیر نظارت طالبان قرار دارند؟. کابل: نهاد حقوق زنان افغانستان.
- ✓ فارسی، ب. ب. (۱۴۰۱). ۲۰ فرمان طالبان که به طور سیستماتیک زنان را محدود کرده است. لندن: بی بی سی فارسی.
- ✓ محمدی، م.، نعمتی، ل.، & نعمتی، ح. (۱۳۹۹). نقش اعتماد و کارآفرینی سیاسی بر تغییرات سیاست‌های سازمانی با نقش واسطه‌ای ادراکات سیاسی کارکنان سازمان‌های دولتی. فصلنامه دانش نامه علوم سیاسی.
- ✓ مهدوی، ج. (۱۳۹۹). بررسی ماهیت طالبان و آینده نظام سیاسی افغانستان. مؤسسه مطالعات و راهبردی شرق.
- ✓ گزارش از بی بی سی برگرفته شده از : www.bbc.com/persion/afghanistan
- ✓ گزارش از سی ان ان برگرفته شده از : www.cnn.com/persion/afghanistan
- ✓ گزارش از دویچه-المان برگرفته شده از : www.doicha.com/persion/afghanistan